

Toplum ve Hekim Yayın Kurulu'ndan

Dergimizin çeyrek asır önce çıkmaya başladığı 1978 yılında, hepimizde farklı bir umut ve heyecan vardı. O yıllarda toplumun geniş kesimleri ve diğer sağlık emekçileri ile birlikte hekimler de ülkede üretenler açısından kötü gidişi değiştirebilecekleri ve öznesi insan olan günlük yaşantıyı kurabilecek olmanın umudunu yoğun olarak taşıyorlardı.

Aradan geçen yirmibeş yılda pek çok şey yaşadık. Önce bir askeri darbe ile, toplumu üzerinden buldozerle geçmiş gibi ezdiler, yurtseverleri, aydınları, sosyalistleri zindanlara kapattılar. Ama onlarda biliyordu ki yalnızca fiziki müdahale yeterli olmaz; "kafaların içini de ezmek, boşaltmak, hafızaları da silmek" gerekiyor. Önce kişileri, ardından da toplumu kendi yazdığı tarihini anımsayamaz hale getirmek şart. O zamanlar üyelerinin çoğunluğunun ücretliler olduğunu da çağrıştıran Demokratik Kitle Örgütü olarak adlandırılan meslek örgütlerinden bir tanesi olan TTB'nin de kapısına zincir vurulunca dergimiz de okuyucularıyla buluşmaya zorunlu ara vermek zorunda kaldı. Baskıcı, egemenlerin varlığını mutlaklaştırmayı hedefleyen anayasal ve yasal düzenlemeler yapıldıktan sonra yeniden açılma izni verildiğinde, artık buralar sivil toplum örgütü olmaya da kapı aralamaya başlamışlardı. Çoğumuz için yeniydi, kulağa hoş geliyordu. Sorgulamadan, değerlendirmeden dilimize yerleştirdik. Meslek örgütleri ve sendikalar sivil toplum örgütü olmayı kabul ettikçe, devlete/hükümete karşı, patronların ve tüccarların örgütleri ile birlikte "ortak" haklarını savunmak için bir araya gelir oldular. Sanki dünya değişmiş, patronla üretenlerin çelişkisi ortadan kalkmış gibi. Bu örnek bize özgü değil tabii ki, birçok ülke örneğinin yanı sıra tüm dünya insanlarını aynı anda hedef alanları da var. Mart ayında Irak'a saldıran emperyalistler, kendilerini bütün dünyaya "Koalisyon Güçleri" diye tanımlıyordu, hem biz hem de başka ülkelerin insanları bunu da dilimize kısa sürede pelesenk ettik. Sanki bu saldırı güçlerinin %90'ı ABD, %9'u İngiltere ve %1'i de Avustralya'nın paralı askerleri değil de, dünya ülkelerinin pek çoğunun katılımı ile oluşturulmuş gibi. Bir defa daha anladık ki dilimizle birlikte bilinçler de değişmiş. Yoksa dilimizde bu kadar hızlı ve kolay değişim mümkün değil. Diktatörü devirip, Irak halkına "özgürlük" getireceğini söyleyenlerin aslında halka rağmen Irak'a yerleşen, Mezopotamya'daki insanlığın ortak tarihi ile ilgili buluntuları yağmalayıp ülkelere kaçırarak, yaklaşık 300 milyar varillik petrol rezervine el koymak isteyen işgalciler olduğu sağır sultan tarafından da anlaşıldı artık. Dememiş miydik, demeye gerek kalmadı, maalesef.

Ülke tarihimize en düşük katılımı (seçmenlerin %23.2'si sandığa gitmedi) seçimlerinden biri olan 3 Kasım'dan sonra meclise giren iki partinin oyları seçmenlerin ancak %40.9'undan oluşurken, seçmenin %26.1'inin oylarıyla koltukların %66'sına sahip olup, hükümet kuran AKP, ne yapacağını şaşırılmış durumda. İçerdeki dengeleri lehine değiştirmek adına yalnızca parti başkanlığı sıfatı taşıyan sözcüsüyle emperyalistlerle pervasız ittifaklar tanımlarken, halkın iradesine rağmen üsleri ve hava sahasını kullanarak Irak saldırısına destek verdi. Şimdi de seksenli yıllarda rayına oturtulmaya çalışılan yasal düzenlemeleri hızla gerçekleştirme telaşında; "sermaye kutsaldır", "patronlar tek dostumuzdur" diyerek halkın olan her şeyi patronlara peşkeş çekmeye çalışıyorlar. Patronların kalem efendileri tarafından hazırlandığı aşikar olan "kölelik yasası", bugünlerde Meclis'te kabul edilmek üzere. Bindokuzyüzdoksan dokuz yılında demokratik "sol", liberal ve milliyetçi partiden oluşan koalisyon hükümeti, ekme parası için göçüp gelmiş işçi ve ailelerinin cansız bedenlerinin, Marmara depreminin enkazı altından çıkartılmasını bile beklemeden "sosyal güvensizlik yasasını" Meclis'ten geçirmişti. Bugün de AKP Hükümeti, Bingöl depreminin enkazı altında kalan yoksul köylülerle, okullarının enkazı altında ölen seksenden fazla yoksul köylü çocuğun yası tutulurken benzer bir girişimde bulunuyor.

Emekli sandığı üyesi emeklilerin aylıklarından %1'lik sağlık kesintisine başlandı, kamu hastanelerinden bütün özel sağlık kuruluşlarına sevkini önünü açan yönetmelik değişikliği yapıldı, devletin yeniden yapılanmasını, özelleştirmeleri için yeni bir yöntem getirecek olan kamu yönetimi temel kanunu da kapıda. Bu tasarı yasalaşırsa Sağlık Bakanlığı'nın taşra teşkilatı lav edilecek. Sağlık yöneticisini arayanlar da özele gidecek bundan böyle.

Dememiz odur ki, bu ülkede adları değişse de hükümet olanlar değişmedi bu zamana kadar. Bundan sonrasının garanti olmadığını onlar da görüyor anlaşılıyor. Sanırız telaşları biraz da bundan.

Bu sayımızı elde olmayan nedenlerle geciktirmiş olmamıza rağmen zengin bir içerikle sizlerle yeniden buluşmanın heyecanını yaşıyoruz. Araştırma Danışma Kurulu üyelerimizin katılımıyla gerçekleştirdiğimiz -AB Süreci ve Türkiye-başlıklı yuvarlak masa toplantısı, hocamız Nevzat Eren anısına Ankara Tabip Odası tarafından üçüncüsü düzenlenen Ulusal Halk Sağlığı Sempozyumu'nda gerçekleştirilen, -Halk Sağlığında Yöntem- panelinin çözümü ile, -Halk Sağlığı ve "Sağlıkta Reform"- paneli katılımcılarının sunumlarından oluşan yazılarda güncel sorunlar, tarihsel arka planlarıyla değerlendiriliyor. Selçuk Bulut arkadaşımız Elazığ-Tunceli-Bingöl Tabip Odası'nın vardiya uygulamasına yaklaşımını bizlerle paylaşıyor, Şükrü Güner arkadaşımız da yazısında SSK hastanelerinin işlevini tartışıyor. Aziz Konukman son iki yılda hazırlanan bütçelerle ilgili değerlendirmesini, Murat Civaner arkadaşımız da yaşamın son dönemi ile ilgili tartışmaları yazılarında bizlere ulaştırıyor. Yıllar önce Che'nin bir tıp fakültesi açılışında yapmış olduğu konuşmayla birlikte, Irak ambargosunun en büyük mağdurları olan çocukları anlatan bir çeviri yazılarımızın sonuncusu.

Sosyalizm ve Sağlık dosyamızdan kalan -Eski Sosyalist Ülkelerin Sağlık Düzeyi Göstergelerindeki Değişim- başlıklı yazıyı, gelecek sayıdaki Kapitalizm ve Sağlık dosyamızda sizlerle paylaşacağız. Kapitalizm ne getiriyor, ne götürüyor? Sorularını yanıtlamayı kolaylaştırır düşüncesiyle.

Sevgi ve dostluğumuzu iletiyoruz, umutlarımızı birlikte çoğaltmak ve paylaşmak için.